

Dilin Evrimi

DBB 318

Özgür Aydın

Darwin öncesi dilin kökenine ilişkin düşünceler

Yaradılış efsaneleri

- Antik Babil yaradılış efsanesi
- Hopi yaradılış efsanesi
- Iroquois yaradılış efsanesi
- Maya yaradılış efsanesi
- Aztek yaradılış efsanesi
- İnka yaradılış efsanesi
- Antik Mısır yaradılış efsanesi
- Avustralya yerlilerinin yaradılış efsanesi
- Eskimo yaradılış efsanesi
- Navajo yaradılış efsanesi
- İskandinav yaradılış efsanesi
- Mali yaradılış efsanesi
- Antik Yunan yaradılış efsanesi
- İbrani ve Hıristiyan yaradılış efsanesi
- İslami yaradılış efsanesi
- Evrim karşıtı yaradılışçılık kuramı (?)

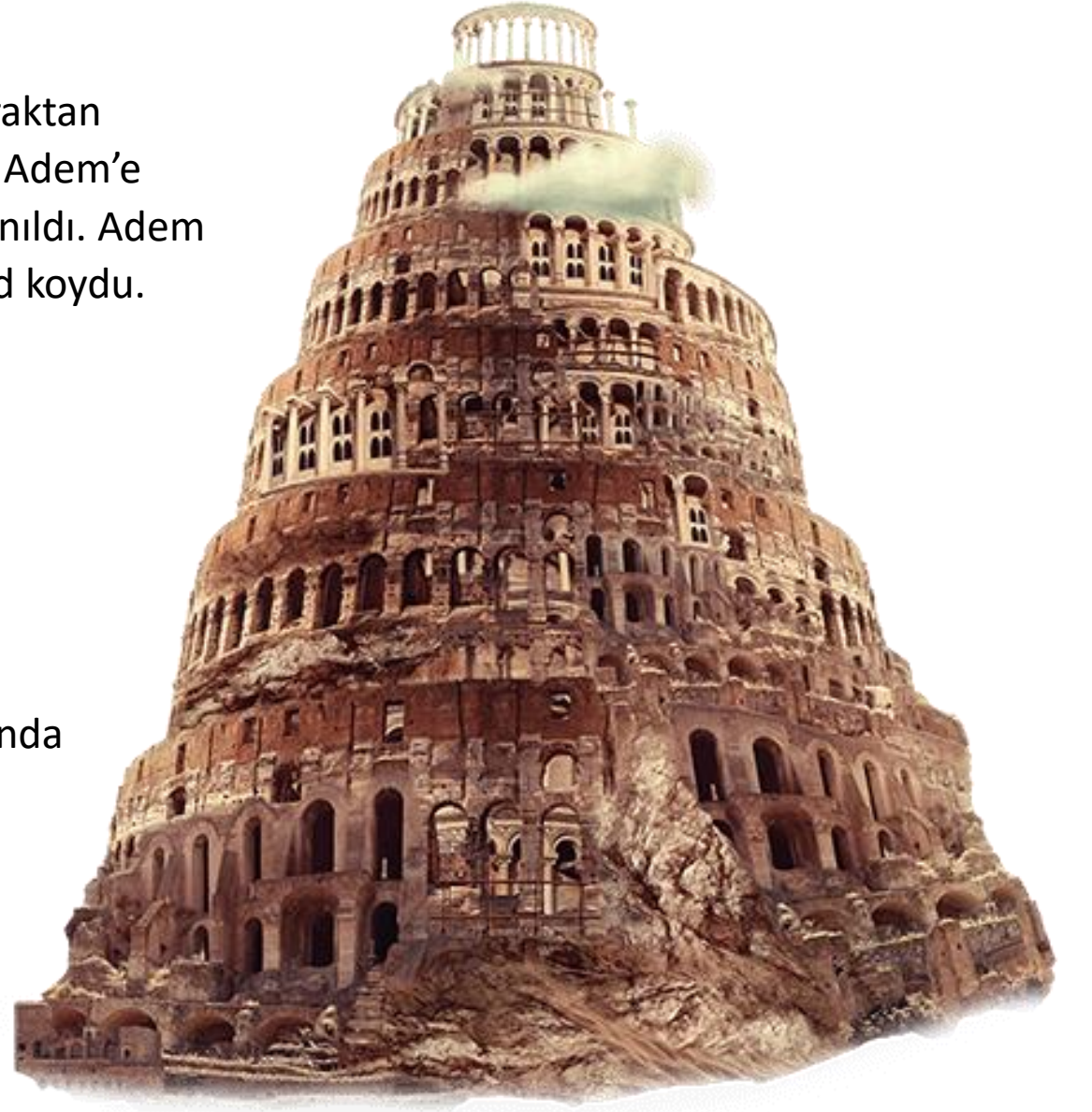
Yaradılış efsaneleri

Tanrı yerdeki hayvanların, gökteki kuşların tümünü topraktan yaratmıştı. Onlara ne ad vereceğini görmek için hepsini Adem'e getirdi. Adem her birine ne ad verdiyse, o canlı o adla anıldı. Adem bütün evcil ve yabani hayvanlara, gökte uçan kuşlara ad koydu. (Genesis 2, 19-20)

Âdem'e bütün isimleri öğretti. (Bakara, 2/31)

(İnsanı O yarattı.) Ona anlama ve anlatmayı öğretti. (Raman 55/4)

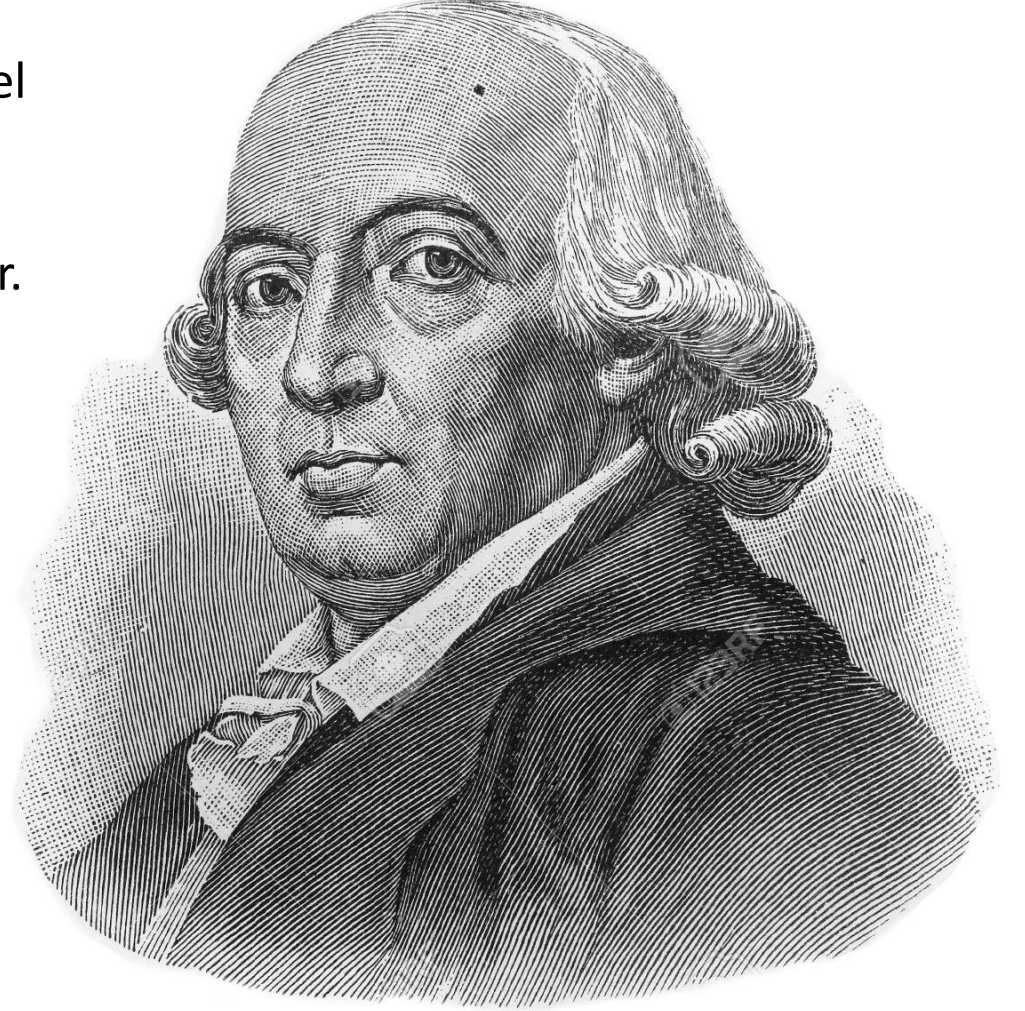
O'nun kanıtlarından biri de, gökleri ve yeri yaratması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olmasıdır. Kuşkusuz bunda bilenler için ibretler vardır. (Rum, 30/22)

Yansıma temelli sözcük kökeni kuramı

Herder kavramların sözcükleri öncelediğini ve sözcükler için gerekli temeli oluşturduğunu kabul etmekteydi ve onun temel önerisi, ses taklidine sahip olduğu an atalarımızın karşılaştıkları tüm doğal sesleri (hayvanlar, rüzgar, vs.), başkaları tarafından rahatlıkla anlaşılabilir şekilde ürettiler.

Herder modern dildeki bütün sözcüklerin kaynağı olarak yansımanın yetersiz kaldığını fark etmiştir ve yansıma sözcüklerin erken insan dilleri ve modern dil arasında köprü işlevi gördüğünü önermiştir. Böylece ilk-dil (protolanguage) için bir aday önermiştir: dilbilimsel-olmayan (non-linguistic) hominid atalarımızın sahip olduğu iletişim sistemi ile tam olarak evrilmiş modern dil arasındaki geçiş seviyesi.

Dışavurum ya da ünlemci kuram

Dışavurumsal (expressive) ya da ünlemci (interjectionist) kuramlar dilin ve sözcüklerin kökenini insan-olmayan hayvanların ürettiği kalıtsal haz ya da acı haykırışlarında aramaktadır. Dışavurumsal kuramlar dili çığlık ya da kahkaha gibi duygusal ifadeler çevresinde temellendirmeyi vurgulamaktadır. Örneğin, bu yaklaşıma göre ilk 'acı' sözcüğü acı inlemesinin taklidiydi ve ilk 'haz' sözcüğü bir haz nidası taklidiydi.

Modern sinirbilim ve davranış biliminin bulguları bu yaklaşımın **temel bir sorununu** ortaya koymaktadır: dil ve birçok hayvan çağrısı arasında temel bir farklılık bulunmaktadır: İnsan dilinin sesleri **öğrenilirken**, hayvan çağrıları **doğuşandır**. Bu nedenle genel olarak hayvan çağrılarının modern konuşma dilinin temeli olması çok zordur. Konuşma yetisini kaybetmesine rağmen gülebilen ve acı içinde ağlayabilen hastalar bu argümanı desteklemektedir.

Şarkı ya da toplumsallaşmaya dayalı farklı yaklaşımlar

Toplumsallaşma: Dilin öncelikli olarak sosyal bir araç olduğu düşüncesi ilerleyen yıllarda Firth tarafından desteklenmiştir (Firth,1930, 1937). Firth dili ilk olarak düşünce ikinci olarak iletişim aracı olarak gören akılcı yaklaşıma karşı çıkmıştır. Bu tartışma günümüzde de devam etmektedir.

Şarkı: Dışavurumsal ve yansıma kuramlarına alternatif bir kuram, kalıtsal çağrılardan ziyade kuş ötüşleri gibi, öğrenilmiş bir sesletim sisteminin, dil evriminde ara bir dönem oluşturduğunu savunmaktadır. Bu kuramı savunanlardan biri olan Burnett (1967) insanların ilk dilinin müzik olduğunu ve düşüncelerimizin seslerle ifade edilmeden önce tonlamalarla ifade edildiğini iddia etmektedir. Aynı şekilde Rousseau da kısaca dilin müzikal öncülüne değinmektedir (Rousseau, 1966).

İşaretler: İşaretlerin dil evriminde ara bir seviye olduğudur. İşitme engellilerin iletişimini gözlemleyen Condillac (1747) bu yaklaşımın savunucularındandır.

Charles Darwin

İlk olarak Darwin, **dil yetisinin evrimi** ve **belirli bir dilin evrimi** arasındaki farkı vurgulamaktadır.

Dil yetisinin evriminin ilk aşamasında en kritik aşamanın (hominid soyunda düzenli **beyin hacmi artışıyla** uyumlu bir şekilde) zeka artışı olduğunu önermektedir.

İşaret temelli dil kökeni kuramlarını gözden geçirmekle birlikte reddederek, **kökdilin müziksel olduğunu ve bu aşamada cinsel seçim tarafından yönlendirildiğini** önermektedir (öğrenilmiş kuş ötüşüyle analogi kurularak). Böyle bir müziksel kökdil ile gerçek, anlamlı, dil arasındaki köprü **artan zeka** tarafından kurulmaktadır ve bu şartlar oluştuğundan sonra gerçek sözcüklerin kökeni, yansıma ve dışavurumsal taklit sözcüklerle birlikte, seçmeli (eclectic) bir şekilde ortaya çıkabilirdi.

Yapbozun en önemli kayıp parçası ise dilin karmaşıklığının (özellikle sözdizim temelli) daha iyi bir şekilde kavranmasıdır.

